

Povzetek samoevalvacijskega poročila in SWOT analiza

VIST – Fakulteta za aplikativne vede (evidenčna št. RO 2885), pogodbeno obdobje 2022–2027

VIST – Fakulteta za aplikativne vede je samostojni visokošolski zavod, ki poleg izvajanja visokošolskega izobraževanja razvija tudi usmerjeno znanstvenoraziskovalno dejavnost na področjih prehrane, javnega zdravja ter znanosti o koži in kožnih adneksih. Jedro javno financirane raziskovalne dejavnosti predstavlja nacionalni raziskovalni program Prehrana in javno zdravje, ki ga VIST izvaja v partnerstvu z Inštitutom za nutricionistiko (NUTRIS), Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ), Univerzitetnim kliničnim centrom Ljubljana (UKC LJ) in Univerzo v Ljubljani, Biotehniško fakulteto (UL BF). Kljub svoji velikosti na raziskovalnem področju dosega rezultate, ki pomembno presegajo pričakovanja za primerljivo veliko raziskovalno organizacijo. V pogodbenem obdobju 2022–2027 je do leta 2025 dosegel ali presegel ciljne vrednosti za leto 2027 pri 21 od 22 kazalnikov stabilnega financiranja. Raziskovalno delo odlikujejo objave v vrhunskih mednarodnih odprto dostopnih znanstvenih revijah (77 % objav v najvišjem kakovostnem razredu A', h-indeks raziskovalne skupine 27, CI10 = 2.960) ter metodološko zahtevne populacijske raziskave in randomizirane kontrolirane klinične študije.

Raziskovalni dosežki imajo tudi pomemben družbeni vpliv. Strokovnjaki VIST so sodelovali pri pripravi nacionalnih Smernic za ustrezno preskrbljenost z vitaminom D (2025) in pri razvoju brezplačnega javnega orodja za oceno prehranskega vnosa vitamina D, izvajajo pa tudi javnozdravstveni program krepitve zdravja »Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo«, ki poteka pod okriljem Ministrstva za zdravje. V okviru tega programa je bilo skupaj z NIJZ, partnerjem pri programu, razvito tudi brezplačno spletno orodje za samooceno fototipa kože s prilagojenimi priporočili za zaščito pred UV-sevanjem. VIST uspešno pridobiva zunanja sredstva za raziskovalno dejavnost (A3 = 9,53), predvsem z aplikativnimi raziskavami za gospodarstvo ter druge naročnike in s projektnim financiranjem. To je posebej pomembno, saj stabilno javno financiranje obsega le 0,28 FTE, zato se večina raziskovalne dejavnosti financira iz nejavnih virov. Prva zunanja evalvacija ARIS leta 2025 je VIST ocenila z oceno A (odlično) tako za znanstveno odličnost kot družbeni vpliv ter z oceno B (zelo dobro) za mednarodno vpetost.

Samoevalvacija je hkrati opredelila razvojna področja in omejitve, značilne za manjšo raziskovalno organizacijo. Infrastrukturni center za nebolezensko instrumentalno diagnostiko kože in kožnih adneksov je edini cilj, ki še ni formalno vzpostavljen, vendar v praksi že deluje – njegove načrtovane funkcije potekajo v okviru obstoječe organizacijske strukture (oprema, usposobljeno osebje in partnerji) ter se uporabljajo pri raziskavah, skupnih projektih, sodelovanju z gospodarstvom in usposabljanju študentov – zato njegova formalna vzpostavitev ni več nujna, temveč ostaja dolgoročna in sorazmerna možnost, ki jo bo VIST uresničil, če in ko bosta to upravičila potreba in financiranje. Med ključnimi omejitvami ostajajo majhna raziskovalna skupina, odvisnost od ključnih raziskovalcev ter razmeroma nizek delež mednarodnega projektnega financiranja. Ker so bile številne ciljne vrednosti kazalnikov presežene že precej pred letom 2027, bo VIST sistem kazalnikov za naslednje pogodbeno obdobje ponovno umeril tako, da bo ostal razvojno usmerjen, hkrati pa bo upošteval velikost ustanove, njene raziskovalne zmogljivosti in razpoložljivo stabilno financiranje.

V naslednjem pogodbenem obdobju bo VIST prednostno usmerjen v krepitev mednarodnega sodelovanja, prenovu sistema kazalnikov skladno s priporočili evalvacije ARIS 2025, postopno uvajanje načel odgovornega vrednotenja raziskovalnega dela (CoARA, DORA) sorazmerno in skladno z razvojem nacionalnega in ARIS okvira ter pripravo načrtov ravnanja z raziskovalnimi podatki za nove javno financirane projekte.

Strnjena SWOT analiza

SWOT analiza kaže, da so glavne prednosti VIST visoka znanstvena uspešnost, kakovostna raziskovalna infrastruktura, uspešen prenos raziskovalnih rezultatov v prakso ter raznoliko zunanje financiranje

raziskovalne dejavnosti. Med ključnimi slabostmi izstopajo majhna raziskovalna skupina, odvisnost od posameznih ključnih raziskovalcev, omejeno mednarodno projektno financiranje ter še neformaliziran infrastrukturni center. Priložnosti predstavljajo nadaljnja internacionalizacija, formalna vzpostavitev infrastrukturnega centra in razvoj novih raziskovalnih področij, največja tveganja pa izhajajo iz omejenega stabilnega financiranja, odvisnosti od pogodbenih prihodkov ter naraščajočih administrativnih in regulatornih obremenitev.

Ljubljana, 29.6.2026

Prof. dr. Janko Žmitek, dekan